

Protokollat
med tilkendegivelse af 13. november 2023
i
faglig voldgiftssag (sag nr. 2023-742):

Dansk El-Forbund
for
A
(advokat Teis Halsboe-Larsen)

mod

TEKNIQ Arbejdsgiverne
som mandatar for
Elinstallatørfirma X ApS
(advokat Dzenana Causevic)

Twisten og dens behandling

Der er under denne sag tvist om, hvorvidt Elinstallatørfirma X ApS' bortvisning af A fra hans stilling som månedslønnet elektriker var berettiget, og om A i givet fald har krav på erstatning for løn i opsigelsesperioden og godtgørelse. Der er i denne forbindelse tillige tvist om, hvorvidt A på tidspunktet for bortvisningen havde status af tillidsrepræsentant.

Da der ikke har kunnet opnås enighed mellem parterne, er sagen indbragt for denne voldgiftsret bestående af fhv. næstformand, konsulent Jens-Olav Pedersen og afdelingsformand Rasmus Henriksen, begge Dansk El-Forbund, samt retssagschef, advokat Ulrik Odgaard Mogensen og overenskomstchef, advokat Anders Fugmann, begge Tekniq Arbejdsgiverne, og med landsdommer Peter Thønnings som opmand.

Sagen blev forhandlet den 13. november 2023, hvor A og Dansk El-Forbund var repræsenteret ved advokat Teis Halsboe-Larsen, og hvor Elinstallatørfirma X ApS og TEKNIQ Arbejdsgiverne var repræsenteret ved advokat Dzenana Causevic. Forhandlingen fandt sted hos TEKNIQ Arbejdsgiverne, Paul Bergsøes Vej 6, 2600 Glostrup.

A nedlagde påstand om (påstand 1), at Elinstallatørfirma X ApS tilpligtes til A at betale 239.848,34 kr. i erstatning for manglende løn i opsigelsesperioden med tillæg af procesrenter fra de enkelte ydelsers forfaldsdato samt (påstand 2) at betale 567.232,68 kr. i godtgørelse med tillæg af procesrenter fra sagens anlæg.

Elinstallatørfirma X ApS nedlagde påstand om frifindelse.

Der blev afgivet forklaring af A, B og advokat C, hvorpå sagen blev procederet.

Under voteringen kunne der ikke blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten opnås enighed om eller flertal for en afgørelse. Afgørelsen skulle derfor træffes af opmanden.

Opmanden fremkom derpå med følgende

tilkendegivelse:

Sagens centrale spørgsmål er, om A's anvendelse den 1. maj 2023 af firmabil skete i strid med virksomhedens regler, og om dette i givet fald udgjorde bortvisningsgrund.

Det må ved afgørelsen i overensstemmelse med A's forklaring lægges til grund, at A i 1999 blev ansat som elektriker i elinstallatørfirmaet Y, hjemmehørende i by 1, og at denne virksomhed den 1. september 2021 blev erhvervet af B, der tillige ejer Elinstallatørfirma X ApS, der er hjemmehørende i By 2.

Det kan endvidere efter forklaringerne afgivet af B og A lægges til grund, at A i marts-april 2022 af sine kolleger i By 1 blev valgt til at forhandle lokalaftale om løn og arbejdsvilkår sammen med en anden kollega, der på lignende vis var blevet valgt af kollegerne i By 2. Disse forhandlinger blev gennemført med B og førte til indgåelse af lokalaftalen af 30. april 2022. Ved ansættelseskontakt af 30. april 2022 blev A ansat i Elinstallatørfirma X ApS som månedslønnet elektriker. I ansættelsesaftalen henvises til lokalaftalen af 30. april 2022. Det fremgår endvidere, at A fra juni 2022 og frem af Elinstallatørfirma X ApS blev anvist et månedligt løntillæg på 750 kr. benævnt "tillidsmandstillæg". Dette tillæg svarer til et årligt tillæg på 9.000 kr., hvilket modsvarer det i elektrikeroverenskomsten fastsatte vederlag til valgte tillidsrepræsentanter for virksomheder med et valggrundlag som Elinstallatørfirma X ApS (jf. overenskomstens bilag 17). Det kan således lægges til grund, at Elinstallatørfirma X ApS som arbejdsgiver har været vidende om og har disponeret efter, at A var valgt og virkede som tillidsrepræsentant. På denne baggrund må det ved sagens afgørelse lægges til grund, at A på tidspunktet for den omtvistede episode den 1. maj 2023 havde tillidsrepræsentantstatus. Den

omstændighed, at Dansk EI-Forbund ikke blev underrettet om valget og derfor ikke har kunnet godkende valget endside orientere Tekniq Arbejdsgiverne om dette – hvilket efter forskriften i elektrikeroverenskomstens § 1, stk. 3, er en gyldighedsbetingelse for valget – kan i den foreliggende sammenhæng ikke føre til en anden bedømmelse. Det bemærkes herved, at Dansk EI-Forbund og A kort tid efter bortvisningen den 1. maj 2023 påberåbte sig, at A havde status af tillidsrepræsentant.

Der er under sagen tvist om, hvilke retningslinjer der gælder for Elinstallatørfirma X ApS' medarbejderes benyttelse af firmabil. Om anvendelsen af firmabil på gule plader hedder det i lokalaftalen af 30. april 2022 blandt andet, at *"Kørsel i firmabil er kun forbeholdt erhvervsmæssigt kørsel i Elinstallatørfirma X ApS / Elinstallatørfirma Y ApS medmindre andet er aftalt."* I en af Elinstallatørfirma X ApS udarbejdet "Instruks vedrørende anvendelse af varebiler til og med 4 tons på gule nummerplader med GPS", underskrevet af A den 26. oktober 2022, hedder det blandt andet, at *"Bilen må på intet tidspunkt anvendes til private formål uden tilknytning til de erhvervsmæssige aktiviteter. Såfremt bilen alligevel benyttes privat i strid med moms- og skatteregler, og firmaet i den forbindelse bliver pålagt moms og afgift af bilen, kan medarbejderen blive erstatningsansvarlig... Gældende lovgivning skal overholdes og en tilsidesættelse af ovenstående instruks kan få ansættelsesmæssige konsekvenser, ligesom erstatningsansvar kan pålægges efter dansk rets almindelige principper..."*.

B har forklaret, at de anførte skriftlige retningslinjer var udtryk for hans ønske om, at hverken virksomheden eller medarbejderne skulle risikere at få problemer med skattemyndighederne i forbindelse med anvendelsen af firmabilene. Hvis en medarbejder ønskede at benytte en firmabil til private gøremål, var det et krav, at medarbejderen konkret aftalte dette med ham. En sådan aftale forudsatte, at medarbejderen hos skattemyndighederne betalte for den private brug fra gang til gang via en særlig App. Flere medarbejdere havde benyttet denne mulighed, også A.

A har om retningslinjerne for brug af firmabil forklaret blandt andet, at han kender de pågældende skrevne retningslinjer, men at der i henhold til en praksis, som blev fulgt i mange år i virksomheden Elinstallatørfirma Y ApS, var mulighed for på rådighedsvagter at køre private ærinder i firmabil. Blot skulle sådanne ture ikke være længere end cirka en halv times kørsel fra hjemmet. Begrundelsen var, at man på rådighedsvagter kunne blive kaldt ud til hastende opgaver ved landbrugskunder. Han var af den opfattelse, at denne praksis var videreført efter Elinstallatørfirma X ApS overtagelse af Elinstallatørfirma Y ApS. B har om rådighedsvagter forklaret, at alle opkald efter kontortid går til hans telefon, og at han tager sig af 80-90 % af opgaverne. Han involverer kun den medarbejder, der har rådighedsvagt, hvis der er tale om en større opgave, eller hvis han er bortrejst eller på anden måde forhindret. Det forekommer meget sjældent, at en medarbejder på rådighedsvagt bliver tilkaldt til en hastende opgave. Hastende opgaver til landbrugskunder forekommer typisk kun i forbindelse med svigt af ventilation mv., når det er højsommer og meget varmt. Der gælder ikke en undtagelse som hævdet af A.

Særligt når henses til den entydige formulering af de skriftlige retningslinjer for brugen af firmabil – som ikke kan forstås således, at der for ansatte i Elinstallatørfirma X ApS gælder generelle undtagelser fra forbuddet mod privat brug af firmabil, ej heller i forbindelse med rådighedsvagter – og de afgivne forklaringer om retningslinjernes vedtagelse og administration, må det ved sagens afgørelse lægges til grund, at medarbejderne ikke uden en forudgående konkret aftale kan benytte firmabil i privat regi. Dette gælder også ved rådighedsvagter, hvor udkald kun sjældent finder sted. Det bemærkes, at reglerne fremstår afbalancerede og sagligt begrundede og værner virksomhedens og medarbejdernes økonomiske interesser og virksomhedens driftsmæssige interesser.

Om episoden den 1. maj 2023 kan det lægges til grund, at der var tale om en fridag, og at A havde rådighedsvagt. Det kan endvidere lægges til grund, at han i sin firmabil kørte fra sin bopæl i By 3 til en udlejningsejendom i By 1, som er ejet af hans bror.

A har forklaret, at han som en privat, ulønnet tjeneste skulle hjælpe sin bror, som er tømrer, med at montere en køkkenbordplade. Han tog firmabilen, fordi han havde rådighedsvagt. Han var iklædt arbejdstøj og havde sit håndværkstøj med sig som sædvanligt. Han udførte ikke elektrikeropgaver den pågældende dag.

B har forklaret, at han, der var på arbejde på kontoret i By 1 den pågældende dag, observerede, at A's firmabil i længere tid holdt ved den pågældende ejendom, selvom det var fridag, og virksomheden ikke havde kundeopgaver på den pågældende adresse. B har videre forklaret, at han ud på eftermiddagen indfandt sig ved ejendommen med sin advokat med henblik på at bortvise A for brud på reglerne om anvendelse af firmabil.

Advokat C har forklaret, at A blev overrasket, da han så hende og B ved ejendommen, og at A i første omgang sagde, at han var på stedet for at drikke kaffe med sin bror, men senere sagde, at han var blevet tilkaldt på rådighedsvagten til en opgave. Da B til dette svarede, at der ikke var indgået opkaldt til virksomheden om kundeopgaver til rådighedsvagten, svarede A, at der jo kunne blive tale om en kundeopgave for virksomheden. B overrakte på stedet A en bortvisningsskrivelse. Der var byggeri i gang på adressen. Hun og B så ikke direkte, at A udførte elektrikerarbejde, men de kunne høre, at der blev udført arbejde med elværktøj, og der var noget værktøj fremme.

I bortvisningsskrivelsen af 1. maj 2023 hedder det "*Vi stopper samarbejdet d.d. Grundede uberettiget kørsel i firmabil uden for arbejdstid*". I en opfølgende skrivelse af 2. maj 2023 fra B's advokat hedder det uddybende, at baggrunden for bortvisningen den 1. maj 2023 var, at A havde foretaget uberettiget privat kørsel i firmabil, ligesom det var konstateret, at A havde handlet illoyalt ved udførelse af konkurrerende virksomhed ved siden af ansættelsesforholdet ved udførelse af elarbejder i ejendommen ved brug af virksomhedens værktøj. Bortvisningens gyldighed blev anfægtet af A og Dansk El-Forbund, som i den forbindelse henviste til blandt andet, at A virkede som tillidsrepræsentant.

Det påhviler Einstallatørfirma X ApS at bevise, at A har ageret på en måde, som kan danne grundlag for bortvisning. Efter den stedfundne ovenanførte bevisførelse kan det ikke lægges til grund, at A den 1. maj 2023 udførte konkurrerende elarbejder. Det forklarede om mulig privat brug af virksomhedens håndværktøj er ligeledes behæftet med stor usikkerhed. Dette forhold fremstår efter de foreliggende oplysninger om arbejdets karakter under alle omstændigheder bagatelagtigt, hvorfor der også må ses bort fra dette.

Det afgørende bliver herefter, om A's anvendelse af firmabilen i et privat ærinde den 1. maj 2023 er et forhold, som i sig selv kan begrunde bortvisning.

Ved afgørelsen heraf må der på den ene side lægges vægt på, at der var tale om en bevidst tilsidesættelse af virksomhedens klare retningslinjer for brug af firmabil. Disse retningslinjer, som var sagligt begrundede og afbalancerede, var kendte for A, blandt andet fordi han som tillidsmand havde været med til at forhandle en lokalaftale med blandt andet de anførte retningslinjer. At A var bekendt med, at hans benyttelse af firmabilen den 1. maj 2023 ikke var i overensstemmelse med retningslinjerne, underbygges af det forklarede om A's reaktion og udtalelser, da B og advokat C indfandt sig ved ejendommen. Der er ikke oplyst om egentlige undskyldende omstændigheder. Hertil bemærkes, at A's forklaring om en tidligere praksis for privat benyttelse af firmabil på rådighedsvagt i regi af firmaet Einstallatørfirma Y ApS ikke udgør en undskyldende omstændighed, allerede fordi denne praksis måtte anses for ophævet og erstattet af nye retningslinjer efter B's overtagelse af Einstallatørfirma Y ApS.

På den anden side må det indgå i bedømmelsen, at A efter det oplyste ikke i sin mere end 20-årige ansættelsesperiode som elektriker havde modtaget advarsler for brud på retningslinjerne for anvendelse af firmabil eller andre advarsler eller påtaler i øvrigt.

Efter en samlet vurdering findes forholdet ikke at have den fuldt fornødne grovhed til at kunne begrunde en bortvisning.

Forholdet findes dog at udgøre sådanne tvingende grunde, som kan begrunde en afskedigelse af A. Der er herved henset til de ovenfor anførte overvejelser, herunder at der er tale om en tillidsrepræsentants bevidste tilsidesættelse af klare og sagligt velbegrundede retningslinjer for anvendelse af virksomhedens firmabiler.

A har på denne baggrund et erstatningskrav svarende til lønnen i opsigelsesperioden, og derfor tages den nedlagte – beløbsmæssigt ubestridte – påstand 1 om betaling af 239.848,34 kr. med tillæg af nærmere angivne renter til følge, mens Einstallatørfirma X ApS frifindes for påstand 2.

---o0o---

De partsudpegede medlemmer var efter interne drøftelser enige om at tage tilkendegivelsen til efterretning og at afslutte sagen forligsmæssigt i overensstemmelse med tilkendegivelsen, og således at opmandens tilkendegivelse i skriftlig form parterne imellem skal tillægges virkning som en kendelse. Der var endvidere enighed om, at hver part skal bære egne sagsomkostninger og betale halvdelen af udgiften til opmanden.

Sagen sluttet.

København, den 20. november 2023

Peter Thønnings